

Årsberättelse 2023 SLU Nationellt centrum för djurvelfärd, SCAW

SCAW:s historia

Regeringen föreslog i budgetpropositionen inför 2008 att landets kompetens inom djurskyddsområdet bör samlas och att aktiviteter inom djurskyddsområdet bör samordnas. De föreslog därför att ett centrum för djurskyddsforskning med betoning på lantbrukets djur och försöksdjur skulle inrättas av SLU. Centrumet skulle hantera frågor inom djurskyddsområdet. Nationellt centrum för djurvelfärd, SCAW, bildas således 2008 och placeras under VH-fakulteten. SCAW:s fokusområden var då livsmedelsproducerande djur och försöksdjur. De rent administrativa arbetsuppgifterna har köpts in från andra institutioner, fram till och med 2014 Husdjurens miljö och hälsa och från och med 2015 Husdjurens utfodring och vård.

Efter tio verksamma år lät SLU utvärdera SCAW:s verksamhet under åren 2019–2020. Utredningen leddes av en extern utredare, Charlotte Hallén Sandgren, tillsammans med sekreterare Kristina Dahlborn, SLU. Utredningen avrapporterades i mars 2020.

Den 1 februari 2021 bildades Nya SCAW, med sitt huvudsakliga uppdrag fokuserat på livsmedelsproducerande djur. Samtidigt fick SCAW en ny föreståndare, Lotta Berg.

SCAW:s styrgrupp

SCAW:s styrgrupp består av fem ordinarie ledamöter, meriterade forskare, från SLU. Styrgruppen har även adjungerade ledamöter, representanter från Näringsdepartementet, Jordbruksverket, Livsmedelsverket, externa universitet och länsstyrelserna. Nuvarande styrgrupp tillsattes våren 2022 (vissa modifieringar har sedan gjorts) och styrgruppen har under 2023 haft fyra styrgruppsmöten. I tabellen nedan ses styrgruppens nuvarande sammansättning.

Ordinarie ledamöter	Adjungerade ledamöter
Linda Keeling, ordförande, SLU	Rickard Canestierna, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Lena-Mari Tamminen, SLU	Helena Elofsson, Jordbruksverket
Ivar Vågsholm, SLU	Ingrid Ragnarsson, länsstyrelsen
Anna Wallenbeck, SLU	Anna Lindgren, Livsmedelsverket
Carl-Gustaf Thulin, SLU	Lotta Berg, SCAW
	Elin Spangenberg, SCAW

Verksamhet på EU- och internationell nivå

World organisation for Animal Health, WOA

Under året har SCAW deltagit i styrgruppsmöten med WOA Platform on animal welfare for Europe, och haft styrgruppsmöten i WOA-Collaborating Centre tillsammans med IZSAM. Arbetet inom WOA har framför allt berört riktlinjer och checklistor för djurtransporter, beredskapsfrågor och djurskydd vid sjukdomsutbrott, samt planering av det globala samarbetet mellan olika djurskyddscenter. En mer fullständig redovisning av aktiviteter lämnas i början av året för WOA:s egen sammanställning. För mer information se <https://rr-europe.woah.org/en/the-oie-reference-centres-reference-laboratories-and-collaborating-centres/collaborating-centres/>

EURCAW-Ruminants & Equines

Verksamheten är igång sedan 2021, och förväntas fortsätta även under åren som kommer.

SCAW var huvudansvarig för ett virtuellt möte för de nationella djurvälståndscentrumerna och myndigheternas stödorgan, tillsammans med de två andra EURCAW-centrumerna (för grisar respektive fjäderfä och andra mindre lantbruksdjur), där 89 deltagare från 22 medlemsstater deltog.

Ett fysiskt möte för medlemsstaternas ansvariga myndigheter genomfördes den 20–21 november 2023 vid University of Natural Resources and Life Sciences i Wien. I mötet deltog 23 representanter från 18 medlemsstater. I oktober hölls ett digitalt möte med Reflection Board. DG Sante har regelbundna möten med EURCAW. SCAW håller i månatliga möten med ledningsgruppen. Var tredje månad ordnas ett gemensamt möte för de tre centren. Från 2024 kommer även det nybildade centret EURCAW - Aquatic animals att delta i mötena. EURCAW- Ruminants & Equines har under året producerat ett antal faktablad och svar på frågor kring djurvälstånd för idisslare och hästar, och arbetat med hemsidan, sociala medier och utskick i form av nyhetsbrev. Se <https://www.eurcaw-ruminants-equines.eu/>
<https://www.eurcaw-ruminants-equines.eu/>

Care4Dairy

EURCAW - Ruminants & Equines har bedrivit ett projekt tillsammans med IDELE (forsknings- och utvecklingsinstitut i Frankrike) och Phylum (konsultbolag rörande strategier inom livsmedelskedjan i Frankrike) som handlar om att ta fram best practice i form av faktablad om kalvar, kvigor, mjölkkor och för kor som ska gå till slakt riktat till lantbrukare. Projektet startade i januari 2022 och kommer att avslutas i mars 2024.

The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC

SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd (VRD) är medlem av The European Forum for Animal Welfare Councils, EuroFAWC (<https://www.eurofawc.com/home/1>). VRD har under året medverkat i EuroFAWC:s årliga möte (hybridmöte) samt i diverse erfarenhetsutbyten via e-post.

Nätverket för europeiska Animal Welfare Centres

I nätverket ingår djurvälståndscentra från Frankrike, Finland, Grekland, Italien, Slovenien och Sverige. Nätverket har digitala möten ca 4 gånger per år, där vi utbyter information. Frankrike är sammankallande och SCAW har medverkat i den utsträckning vi hunnit med.

ISO-standarder

SCAW har i viss utsträckning deltagit i Swedish Standards Institute's (SIS) möten och bevakat standarder rörande djurvälstånd. Under 2023 har SCAW deltagit i arbetet kring tekniska specifikationer rörande slakt av kyckling.

International Training Program, ITP

SCAW har under året varit en del av en projektledningsgrupp som med SVA som projektägare leder ett SIDA-finansierat kapacitetssuppleveringsprogram (International Training Program, ITP), på temat Healthy Livestock – Safe food, med partnerländer i östra Afrika. Under 2023 var SCAW ansvariga för planering och genomförande av en workshop i Tanzania, och har vidare undervisat inom djurskydd och djurvälstånd inom ramen för programmet.

TABLE

SCAW har under 2023 haft begränsad aktivitet inom projektet TABLE, som är ett samarbetsprojekt mellan SLU, the University of Oxford och Wageningen University and Research. <https://tabledebates.org/tour>

SuLaWe

SCAW har under 2023 medverkat i det internationella projektet SuLaWe, där Tyskland, Slovenien och Ukraina ingår. <https://sulawe.org/>

Verksamhet inom Norden och Baltikum

NordCAW

SCAW anordnade i november 2023 årets NordCAW-konferens på temat "Horse Welfare in relation to the use of horses in equestrian sport" på SLU i Uppsala. Cirka 180 personer deltog live eller via länk. SCAW anordnade även ett möte mellan de ingående länderna i NordCAW som hölls i samband med konferensen.

Happy Animals for Sustainable Production and Consumption, HAnimSPAC

Happy Animals for Sustainable Production And Consumption, HAnimSPAC project, ett samarbetsprojekt mellan universitet och forskningsinstitut i Sverige, Estland, Lettland, Litauen, Ukraina och Azerbajdzjan, lett av SLU (ej SCAW) har pågått under året. https://www.slu.se/ew-nyheter/2022/9/samarbete-_djurvalfard/

Verksamhet på svensk nivå

Nationell kontaktpunkt för skydd av djur vid tidpunkten för slakt och annan avlivning

SCAW är av regeringen utsedd att vara Sveriges kontaktpunkt i enlighet med artikel 20 i förordning (EG) nr 1099/2009. Målet med förordningen är att nå ett gott djurskydd i samband med avlivning av djur, inklusive slakt av djur vid slakteri. Det innebär bland annat att kontaktpunkten har tillhandahållit oberoende vetenskapligt stöd till de behöriga myndigheterna Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelsen. Kontaktpunkten har också bistått och stöttat kontrollmyndigheterna, samt anordnat den årliga utbildningsträffen för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier. Utöver detta har SCAW även haft ett aktivt utbyte med kontaktpunktens motsvarigheter i andra medlemsstater inom EU och med EU-kommissionen. SCAW hanterar och uppdaterar även, i mån av tid och resurser, det öppna webbaserade läromedlet DISA, som används i olika sammanhang där personal av olika slag ska utbildas om slakt och avlivning.

SCAW har under året aktivt medverkat i analyser och publicering av länsstyrelsernas gemensamma kontrollprojekt för 2022, vilket var helt inriktat på inspektion och revision av slakterier.

Forskningsnätverk, projekt och samarbeten

SCAW fick under 2022 tillsammans med externa aktörer medel via en upphandling med Jordbruksverket för att genomföra en informationsinsats om hästvälfärd med avseende på L17, dvs. träning och tävling med häst samt användande av utrustning. Arbetet har pågått under 2023 och kommer att fortsätta under 2024.

SCAW bildade under 2022 en samverkansgrupp för exotiska och mindre sällskapsdjur tillsammans med Jordbruksverket, Länsstyrelsen, Zoorf, Svenska djurparksföreningen och veterinärer med spetskompetens inom området. Detta arbete har fortgått under 2023 och kommer att fortsätta under 2024. SCAW har

även deltagit i Jordbruksverkets samrådsgrupp avseende nya föreskrifter för mindre och exotiska sällskapsdjur (L80) samt erhållit medel för att ta fram ett informationsmaterial i samråd med samverkansgruppen, för de vanligaste mindre och exotiska sällskapsdjuren.

SCAW har under 2023 påbörjat arbetat med att bilda en samverkansgrupp för hästvälstånd, men detta ligger just nu på is. Under slutet av 2023 anordnade SCAW ett seminarium om hästar på naturvårdsbete, vilket var ett kvarliggande uppdrag sedan ett tidigare projekt finansierat av Marie-Claire Cronstedts stiftelse.

SCAW har under hela 2023 på uppdrag av Jordbruksverket arbetat med att utreda frågan om djurens hälso- och sjukvård vid kris och höjd beredskap. Uppdraget har fokus på livsmedelsproducerande djur och kommer att slutredovisas under början av 2024.

Externa expertgrupper och arbetsgrupper

SCAW:s personal deltar i flera nätverk, referensgrupper och råd där frågor om djurvälstånd är centrala.

SCAW ingår i:
Landsbygds- och infrastrukturdepartementets nationella djurskydds nätverk
Landsbygds- och infrastrukturdepartementets samrådsgrupp för djurskydd vid slakt
Jordbruksverkets dialoggrupp djurskydd
Jordbruksverkets referensgrupp för vilt och djurskydd
Samverkansgruppen för hundvälstånd (bestående av SKK, Veterinärförbundet, SJV, länsstyrelserna, SLU, m.fl.)
Uppsala regionala djurförsöksetiska nämnd
Sveriges Nationella kommitté (NK) för skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål expertgrupp
Swedish Standard Institute's (SIS) tekniska kommitté
Samverkansgrupp för hästvälstånd (uppstartsfas)
Samverkansgruppen för exotiska och mindre sällskapsdjur
Vetenskapsrådets expertgrupp för försöksdjursvetenskap

SCAW medverkar även i ett antal nationella och internationella grupper och nätverk gällande djurskydd och djurskyddsforskning.

Övrigt

SCAW har under året medverkat i Jordbruksverkets myndighetsöverskridande samverkansgrupp för djurens hälso- och sjukvård vid kris eller höjd beredskap.

Seminarier/workshops/utbildningar

Seminarier (huvudarrangör)

Se även aktiviteter under de olika projekten/samarbetena, t.ex. NordCAW.

Medarbetare vid SCAW var med och arrangerade den nordiska försöksdjurskongressen Scand-LAS i Uppsala den 25–28 april.

Kurser/utbildningar

SCAW har, i samarbete med KRAV, arrangerat de årliga fortbildningsträffarna för de djurskyddsansvariga vid landets slakterier.

SCAW har vidare deltagit med föreläsare inom veterinärprogrammet, etologi- och djurskyddsprogrammet samt i olika masterskurser anordnade av SLU.

SCAW har bidragit med föreläsare vid en kurs riktad till nordafrikanska veterinärer, genomförd i Italien, om besättningsavlivningar av smitt- eller djurskyddsskäl. Kursen anordnades av IZT och ingick i ett WOAH-baserat samarbete.

SCAW har även medverkat digitalt vid en nordafrikansk veterinärkonferens i Tunis, med en sammanfattande föreläsning från ovan nämnda kurs om besättningsavlivningar.

Medarbetare vid SCAW har föreläst om europeisk djurskyddslagstiftning för studenter vid University of Guelph, Kanada.

Förfrågningar och remisser

SCAW har under året skrivit 22 olika utlåtanden till Länsstyrelsen och Polismyndigheten i olika djurskyddsfrågor gällande livsmedelsproducerande djur, respektive sport- och sällskapsdjur. SCAW:s medarbetare har även deltagit som expertvittnen i polisutredningar i olika djurskyddsärenden.

SCAW har även lämnat/deltagit i samt koordinerat 10 svar över remisser och samråd från olika centrala myndigheter och departement, etc.

SLU:s Vetenskapliga råd för djurskydd (VRD)

SCAW har under året utgjort kanslifunktion åt VRD. SCAW:s föreståndare är ordförande för VRD och en medarbetare på SCAW är även medlem i VRD.

Kommunikation

SCAW arbetar vidare med kommunikationen med nationella och internationella aktörer inom djurvårdsområdet med avsikt att profilera SCAW och SLU:s arbete

inom djurskydd/djurvälstånd och för att fortsättningsvis etablera ett hållbart varumärke för djurvälståndsfrågor på SCAW och vid SLU.

Kommunikationsplan

SCAW:s kommunikationsplan uppdaterades under 2023, och kommer att hanteras vidare efter institutionssammanslagningen till den nya institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd (THV), där SCAW kommer att ingå som en separat enhet.

Hemsidan

Hemsidan har uppdaterats löpande under året med nyheter, seminarier, projekt, publikationer samt yttranden från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd.

Kanslifunktioner

Med administrativ assistans från institutionen för HUV har SCAW diariefört och upprättat dokument förlöpande och registrerat in- och utgående handlingar i ärendehanteringssystemet Public 360.

Koordinering av remissvar inom SLU och att vara behjälplig med diarieföring, handräckning och personal åt det Vetenskapliga rådet för djurskydd är en väsentlig del av kansliets arbete. Samverkansverktyget Teams och SLU diarium används som samlingsplats för arbetsmaterial och ärendehantering.